

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

13. An Magistri percutientes Clericum discipulum per laicum incidant in censuram? Ex part. 9. tract. 4. resol. 23.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

3. Verum, licet hoc ita sit de rigore Iuris, à consuetudine tamen introductum est, ut Prælati Ecclesiasticos mediis laicis capiant, & in vincula coniciant, & publica flagellorum punitione afficiant, & si opus fuerit, torquant, ac in tiremibus puniant. Id enim bono communi necessarium est, ne delicta Ecclesiasticorum maneant impunita: quod sæpè contingeret, cum raro inveniretur Ecclesiasticus, qui has actiones præstare velleret. Præterquam quod non decet, personam Ecclesiasticam huius generis punitionis executione. Et ita docet Turrianus de cens. lib. 3. disp. 29. dub. 3. Megala in 3. p. inst. Confess. lib. 4. c. 1. g. 3. n. 5. cum seg. Coninch de cens. disp. 14. dub. 15. n. 191. Avila p. 2. c. 5. disp. 3. dub. 12. & alij penes ipsos.

4. Et tandem ad confirmationem supradictorum non deferam hic apponere verba Villalobos in Summa t. 1. tr. 17. diff. c. 22. n. 9. ubi sic ait: [Mas haze de advertir que el Obispo no tiene obligacion de agotar por sus manos al Clerigo, como todos dicen, por un capitulo de Derecho, ni tam poco los demas Iuezes Ecclesiasticos seculares, inferiores à los Obispos, que en ninguna parte està esso en uso, como nota Suarez, por que aquella forma solo està prefecita à los Prelados regulares, para que no aviendo necesidad de otra cosa, agoten por si mismos à los subditos. Y añade mas, que los Prelados de las Religiones no estan obligados à esso con tanto rigor, que pequen mortalmente, y queden descomulgados, si hazen lo contrario, por que aquel defecto no es substancial, sino accidental, y no es la materia grave, y favorece esto la costumbre, que en nuestra Religion de ordinario los Prelados mandan à los Vicarios, ò otros Sacerdotes hazer esto.] Sicille.

RESOL. XII.

An percutiens Monachum, aut Novitium titulo correctionis incidat in censuram, si in Religione adsit statutum, ne Prælati causa correctionis percutiant Monachos?

Et quid, si Submagister corrigat contra prohibitionem Magistri principalis?

Et notatur Clericos sodomitas esse privatos per Bullam Pij V. privilegiis Clericalibus, sed intellige post declarationem criminis?

Et an sub nomine Clericorum sodomitarum in dicta Bulla intelligantur patientes crimen nefandum? Ex parte 9. tr. 4. Refol. 41.

§. 1. Respondet negativè Avila de censur. part. 2. c. 5. disp. 3. ubi sic ait: [Quid, si Submagister corrigat contra prohibitionem Magistri principalis? Respondetur, quod non incurrit censuram. Ita Sylv. part. 8. quia per huiusmodi prohibitionem non potest auferri privilegium juris, quod est posse corrigere discipulos. Hinc infero, quod quamvis Prælati alicujus Religionis per se, vel per alium Religiosum verberet subditum delinquentem contra consuetudinem, vel Constitutionem suæ Religionis, prohibentem, ac illum percutiat, non incurrit: quia non agit contra jus commune.] Ita ille.

2. Notandum est hic obiter, Clericos sodomitas esse privatos per Bullam Pij V. privilegiis clericalibus: sed intelligi post declaratoriam criminis. Sed, an sub nomine Clericorum sodomitarum in dicta Bulla intelligantur patientes vitium nefandum, negat Leone de cens. recollect. 5. num. 73. me citato: quia hi potius dicuntur molles, quam sodomitæ, & idè non comprehenduntur in casu, & pœna dictæ Constitutionis. Quod etiam tenet intrepidè, me citato, Marchinus de Sacram. Ordin. tr. 1. part. 8. cap. 14. n. 29. Sed

Sup. hoc in r. 1. tr. 5. Ref. 63. & in alio § ejus primæ annot.

Et pro patientibus contentis in hoc textu in tom. 1. tr. 5. Ref. 60.

ego non adhæsi firmiter huic sententiæ, sicut neque modò adhæreo: ideo tu cogita.

RESOL. XIII.

An Magistri percutientes Clericum discipulum per laicum incidant in censuram? Ex parte 9. tractatu 4. Refol. 23.

§. 1. Videtur prima facie hoc fieri non posse: quia Prælati, & Iudicibus Ecclesiasticis sola capta, tortura, & publica punio permittitur per laicos fieri; non autem secreta punio, & quæ punitionem non infamat: at magistris sola hæc punio concessa est: ergo nequeunt illam mediis laicis exercere. Sed affirmativè sententiæ ego adhæreo: quia spectato jure naturæ hæc correctio non est illicita: non enim potest ut violenta notari, c. 1. de sent. excomm. At jure positivo solis Prælati, & Iudicibus Ecclesiasticis invenitur interdictum, ne Clericos, vel Religiosos corrigant mediis laicis, cap. V. universitatis, de sent. excomm. Cui dispositioni magna ex parte derogatum est in cap. V. famæ, eodem tit. & in cap. Si Clerici, eodem tit. in 6. ergo, cum magistris, parentibus, propinquis non sit prohibitum discipulos Clericos per laicum punire, id absque timore excommunicationis præstare poterunt. Et confirmo: Magister laicus potest Clericum in minoribus constitutum punire, & pater filium, & propinquus sibi aliquantulum subditum: ergo poterit medio alio laico eam punitionem præstare; partim, quia in ea actione nulla injuria deprehenditur, argum. cap. Si Clerici, partim, quia ipsi magistris potius, quam exequutoribus punio adscribitur, ut notatur cap. V. famæ, de sent. excomm. Neque obstat, quod Prælati, & Iudicibus Ecclesiasticis interdicta sit correctio Religiosi, & Clerici subditi medio laico: quia, cum ipsi Ecclesiasticæ personæ sint, decebat Ecclesiasticos per se, vel per alios Ecclesiasticos corrigere, cum correctio adhibenda est, quæ à personis Ecclesiasticis exerceri decenter potest: at magistri sæpè sunt laici, & à fortiori parentes: non est igitur mirum quod ipsi facultas jure naturæ concessa intacta relinquatur, quæ prælati Ecclesiasticis restringitur. Et hæc omnia docet Molina disp. 56. n. 8. Layman lib. 1. tr. 5. p. 2. c. 5. n. 9. & Caltus Palus 1. 6. disp. 3. punct. 23. §. 3. n. 12.

RESOL. XIV.

An percutientes Clericum titulo correctionis, incidant in censuram?

Et quid, si excedant modum, vel corrigant ex odio?

Et in textu huius Resolutionis explanantur diversæ personæ, quæ hanc correctionem facere possunt sine censura incurssione?

Et an, quando dicta persona excedunt modum percussione re late ad correctionem, vel corrigunt ex odio, incurramt hanc censuram? Ex parte 9. tractatu 4. Refol. 21.

§. 1. Respondeo, quod titulo correctionis licitum est prælato Ecclesiastico, & magistro discipulum Clericum, etiam in sacris constitutum, vinculis alligare, & castigatione moderata punire, pro ut ratio culpæ, & qualitas personæ exigit, & consuetudine receptum est. Sub magistro venit intelligendus pædagogus, & quicumque alius, qui ad honestum aliquid docendum, vel in officio Clericos continendos assumitur, ut rectè advertit Molina disp. 56. n. 3. Item,